

H.A. Doedens

20361/46, 1e afdeling.

Aan de directeur-hoofdingenieur van
de provinciale waterstaat.

1.

toepassing wet B.W.O. - molen van
het waterschap De Jonge Held.

4 februari 1964.

verzonden:

14 feb. 1964

De provinciale Groninger molencommissie heeft ons in haar afschrift
hierbij gevoegd schrijven van 11 november 1963, nr. 167, geadviseerd
te bevorderen, dat aan het waterschap De Jonge Held in de kosten van
het herstel van de houten vijzel van de windmolen van dat waterschap
een rijkssubsidie van 75% wordt verleend op grond van de bepalingen
van de wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd.

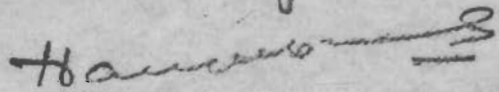
Naar het ons voorkomt zal zulks, mede gelet op de brief van de
directeur-generaal van de rijkswaterstaat van 4 juli 1962, nr. 016291
Kab,afd. A.N., vertrouwelijk, waarop betrekking had uw schrijven
van 28 januari 1963, nr. 5651/'62, waarschijnlijk slechts met vrucht
kunnen geschieden, indien wordt aangetoond, dat de bemalingsinstal-
latie onder oorlogsomstandigheden de taak van een of meer mechanische
bemalingsinrichtingen kan overnemen of indien met kracht van argumen-
ten kan worden staande gehouden, dat slechts om de belangen, die
door de onderhavige wet worden beschermd, te dienen is afgezien van
de vervanging van de windmolen door een mechanische installatie.

Onder verwijzing naar uw brieven van 6 april 1954, nr. 3474, en
van 6 september 1961, nr. 8268, verzoeken wij u daarom ons mede te
delen of, en zo ja waarom, naar uw oordeel thans met kans op succes
een beroep op de bepalingen van de wet bescherming waterstaatswerken
in oorlogstijd zal kunnen worden gedaan.

De gedeputeerde staten der
provincie Groningen:

, voorzitter.

, griffier.

WATERSCHAP „De Jonge Held”

Groningen, 15 februari 1964.

AAN:

de Heer Secretaris van de
Provinciale Groninger Molencommissie.

In aansluiting op het telefonisch onderhoud, dat ik met u mocht hebben deel ik u het volgende mede.

De onderhoudskosten over 1963 ten behoeve van onze molen hebben bedragen:

1) voor hetstel van de vijzel	f	1481,76
(ten aanzien van dit bedrag hebben we bij uw commissie een extra subsidie aangevraagd)		
2) voor eenvoudige herstel- en schilderswerken	± "	60.--
3) voor hetstel van één wiek (nieuwe kleppen)	"	1303,55
4) voor gebruik van motorpomp gehuurd van de firma Bramzo te Peizermade	"	750.--

Deze pomp is gebruikt toen de vijzelbak in maart 1963 kapot was. Aangezien het gebruik van deze pomp echter moeilijk als onderhoud van de molen aangemerkt kan worden, komt deze uitgave naar onze mening niet in aanmerking voor subsidie.

Blijft dus over de onder 2 en 3 genoemde uitgaven tezamen een bedrag van ± f 1363.--.

Na bespreking met onze administrateur hebben we gemeend dit bedrag van f 1363 te moeten gebruiken voor de normale subsidieaanvraag.

Mocht u echter van mening zijn, dat wij in dezen niet juist handelen, dan zouden we dit gaarne van u vernemen.-

Namens het bestuur van het Waterschap
De Jonge Held,
w.g. D. Klooster,
Paterswoldseweg 64,
Groningen.

Hoewel de onderzoekers in de komende maanden nog
 het normale bundelingswerkzaamheid is ^{van 40 ha grote gebied} van de jonge Keld,
 is ~~de~~ ^{de} tevens te beschouwen als ~~de~~ reserve-bundelings-
 voor de 620 ha grote WP. de Orde Keld en in tweede
 instantie van de 215 ha grote WP. de Soudraacht.

Ma. Zoldens 67

Provinciale Waterstaat van Groningen

Nr. 2009

GRONINGEN, 5 maart 1964.

BIJLAGEN { terug -
 { nieuw -

verzonden:

Bericht op brief Ged. Staten
d.d. 4 februari 1964 nr. 20361/46, 1e afd.

ONDERWERP: toepassing wet B.W.O. -
windwatermolen waterschap de Jonge Held.

Ter voldoening aan Uw verzoek vervat in nevanvermelde brief heb ik de eer Uw college het volgende te berichten.

Onder 4° van de brief d.d. 4 juli 1962, nr. 016291 Kab., afd. A.B. deelt de directeur-generaal van de rijkswaterstaat mede bereid te zijn in het raam van de wet B.W.O. bij te dragen voor het herstel e.a. van windwatermolens die als reserve-bemalingsinrichting voor oorlogsonstandigheden dienst kunnen doen. De windwatermolen van het waterschap de Jonge Held kan in oorlogstijd van veel belang zijn.

Indien door gebrek aan brandstoffen, uitvallen van elektrische stroom, de motorische aandrijvingen van polder- en boezemgemalen niet zouden kunnen functioneren dan zou de vrij laaggelegen polder de Oude Held, mede door kwel vanuit het Noendiep, Aduarderdiep en Reitdiep, vrij gauw ernstige wateroverlast ondervinden, welke langzamerhand zou gaan uitgroeien tot het onder water komen van het grootste deel van deze 620 ha grote polder. Daardoor zouden dan niet alleen landbouwbelangen worden geschaad, doch op de duur ook hinder en schade worden toegebracht aan in de polder gelegen landbouwbedrijven en aan bebouwingen van het noordelijk deel van de bebouwde kom van Hoogkerk, Leegkerk en mogelijk ook nog van het n.w. deel van de wijk Kostverloren van de gemeente Groningen. Bovendien zou daarmee dan ook geen goed worden gedaan aan het net van merendeels verbeterde, doch vrij laaggelegen landverkeerswegen, in het bijzonder niet aan de rijksweg Groningen-Leeuwarden, die over een afstand van 3 km is gelegen in het waterschap de Oude Held en over ruim 6 km in de Jonge Held.

Als gevolg van het uitvallen van de boezembemaling van Electra zal dan langdurig op sterk verhoogde boezemwaterstanden moeten worden gerekend, zodat dan ook het 215 ha grote vrij afwaterende waterschap de Landracht in afwisselende mate wateroverlast zal ondervinden.

Aan

Heren Gedeputeerde Staten
der provincie

typ. v. coll. 4 GRONINGEN

De over het algemeen in goede staat verkerende grote windwatermolens van het waterschap de Jonge Helder zou dan ongetwijfeld tot op zekere hoogte redding kunnen geven, nadat de hoofdwatertangenstelsels van de Jonge en Oude Helder met elkaar in verbinding zouden zijn gebracht, hetgeen zonder veel kosten kan worden verkregen. De waterstand in de Oude Helder zou dan weliswaar steeds enkele dm's verhoogd zijn boven het officiële polderpeil, doch de ergste wateroverlast, waaruit werkelijk schade voortvloeit, zou dan verholpen zijn. In tweede instantie zou in zo'n tijd het waterschap de Eendracht, dat wat hoger is gelegen, geholpen kunnen worden.

Noewel de onderhavige windwatermolen momenteel nog het normaal bemalingswerktuig is van het 440 ha grote gebied van het waterschap de Jonge Helder, is ze tevens te beschouwen als de reserve-bemaling voor het 620 ha grote waterschap de Oude Helder, alsmede voor het 215 ha grote waterschap de Eendracht.

Gezien ook de voornoemde belangen van de bebouwde eigendommen gelegen in de Oude Helder en van de belangrijke landverkeerswegen ten n.w. van de stad Groningen, komt het mij voor, dat het onderhavige object in het kader van de wet B.W.O. in stand ware te houden.

Ik geef U in overweging te handelen overeenkomstig het gegeven advies van de Prov. Nalen Commissie.

De directeur-hoofdingenieur
van de provinciale waterstaat:

Waterschap "De Jonge Held" Leegkerk

Hoogkerk, 18 maart 1964.

Aan de Heer secretaris van de Groninger
Molencommissie
Provinciehuis
Groningen

M.H.

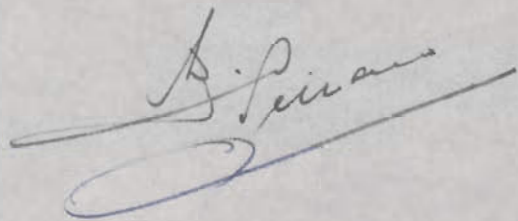
Ingevolge ons telefoongesprek zenden wij U hierbij de volgende
rekeningen ~~van~~ 1963.

- a. J. Nanninga Aduard f. 32.65
- b. A. Heitmeyer Aduard " 53.47
- c. "Bramzo" Machinehandel Peize " 729.80
- d. Fa. Th. Bremer en Zonen Adorp " 1.481.76

Een rekening van de Fa. Th. Bremer groot f. 1.303.55 is
ingediend bij de Gemeente Hoogkerk

Kunt U in verband met de subsidieaanvraag hiermede rekening houden?

Hoogachtend,

M/57

- 8 APR. 1964

ref ~~216~~
224

reg. 234
Molen 57
29 APR. 1964

5245/1, 1e afdeling.

Aan de hoofdingenieur-directeur van de
rijkswaterstaat in de directie Groningen
Zuiderpark 3
Groningen.

windwatermolen van het waterschap
De Jonge Held- toepassing van de
wet B.W.O.

21 april 1964.

verzonden: 28. APR. 1964

Het omstreeks 457 hectare grote waterschap De Jonge Held wordt bemalen door een over het algemeen in goede staat verkerende grote windwatermolen. In tijden van nood kan deze molen ook de aan genoemd waterschap grenzende waterschappen De Oude Held en De Eendracht, respectievelijk groot 620 en 215 hectare, bemalen.

Het waterschap De Oude Held zal, indien de mechanische aandrijving van zijn bemalingsinrichting zou uitvallen, mede door kwel vanuit het Hoendiep, het Aduarderdiep en het Reitdiep, vrij gauw ernstige wateroverlast ondervinden, hetgeen kan uitgroeien tot een volledige overstroming van het grootste gedeelte van het waterschapsgebied. Behalve dat hierdoor de landbouwbelangen zouden worden geschaad, moet ook gevreesd worden voor schade aan bebouwingen in het noordelijke deel van de bebouwde kom van Hoogkerk, in Leegkerk en mogelijk ook nog in het noordwestelijke deel van de wijk Kostverloren in de gemeente Groningen. Bovendien zou schade worden toegebracht aan het net van merendeels verbeterde, doch vrij laag gelegen landverkeerswegen, in het bijzonder aan de rijksweg van Groningen naar Leeuwarden, die over een afstand van drie kilometer is gelegen in het waterschap De Oude Held over ruim zes kilometer in het waterschap De Jonge Held.

Bij een onder abnormale omstandigheden te verwachten langdurige verhoging van de boezemstanden van het waterschap Electra moet voor het waterschap De Eendracht, dat vrij op de boezem afwatert, gerekend worden op perioden van wateroverlast.

De windwatermolen van het waterschap De Jonge Held kan voor een aanmerkelijke verlichting van het waterbezwaar in de beide aangrenzende waterschappen zorgen, zodat hij als reserve-bemalingswerktuig voor deze waterschappen moet worden beschouwd.

Gelet op het vorenstaande en onder verwijzing naar de brief van de directeur-generaal van de rijkswaterstaat van 4 juli 1962, nr. 016291, Kab, afd. A.N., verzoeken wij u te bevorderen, dat wordt ingestemd met toepassing van de Wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd ten aanzien van de kosten van herstel van de houten vijzel van de bemalingsinrichting ten bedrage van f 1.481,76.

De gedeputeerde staten der
provincie Groningen:

get. Hangelbroek , griffier.

get. C.L.W. Fock , voorzitter.

Voor eensluidend afschrift:
De Griffier der Staten van Groningen,

H. Hangelbroek

13528/P, 1e afdeling.

Aan het bestuur van het waterschap
De Jonge Held
p/a De heer D. Klooster
Paterswoldseweg 64
Groningen.

ms7

herstel molen.

28 juli 1964.

verzonden: 5 aug. 1964

Het herstel van de houten vijzel van de bemalingsinrichting van uw waterschap is een maatregel, die wij nodig oordelen in het kader van de Wet bescherming waterstaatswerken in oorlogstijd.

Van de gemaakte kosten ad f 1481,76 kunt u 75% op declaratie in rekening brengen bij de rijkswaterstaat inde directie Groningen te Groningen.

De desbetreffende nota gaat hierbij terug.

Voorts delen wij u mede, dat wij bereid zijn in de door het rijk gesubsidiëerde restauratiekosten een subsidie van 10% uit de provinciale kas te verlenen.

Wij verbinden aan dat subsidie de volgende voorwaarden:

1. op de provinciale bijdrage zal in mindering worden gebracht een eventueel terzake door de provinciale archeologische commissie toegekende of alsnog toe te kennen bijdrage;
 2. de provinciale bijdrage zal moeten worden terugbetaald als u of uw rechtverkrijgenden de molen niet op ter beoordeling van ons college bevredigende wijze onderhouden, zulks gedurende 10 jaren na de uitbetaling van het subsidie. Bij iedere achtereenvolgende, tijdens dat tijdvak plaats vindende verkoop van de molen moet de verdere nakoming van deze verplichting als uitdrukkelijke voorwaarde in de verschillende koopakten worden vastgelegd.
- Wij verzoeken u ons mede te delen of u zich met deze voorwaarden kunt verenigen.

De gedeputeerde staten der
provincie Groningen:

get. C.L.W. Fock , voorzitter

get. Hangelbroek , griffier

Voor eensluidend afschrift:
De Griffier der Staten van Groningen,

Hangelbroek